

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ
JOQARÍ BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM INNOVACIYALAR MINISTRILIGI

ÁJINIYAZ ATINDAǴÍ NÓKIS MÁMLEKETLIK
PEDAGOGIKALÍQ INSTITUTÍ

QARAQALPAQ ÁDEBIYATÍ KAFEDRASÍ

«TÚRKIY XALÍQLARÍ FOLKLORÍ HÁM
ÁDEBIYATÍ TARIYXÍ IZERTLENIWINIŃ
ÁHMIYETLI MÁSELELERI» atamasındaǵı

*Qaraqalpaqstan Respublikasına xızmet kórsetken ilim ǵayratkeri,
filologiya ilimleriniń doktori, professor Ábdısait Paxratdinovtıń*

90 jılıǵına baǵışlanıp ótkeriletuǵın

online xalıqaralıq ilimiy-teoriyalıq konferenciya

BAǴDARLAMASÍ

hám

MIRÁTNAMA

Nókis - 2023

Hürmetli _____

*Sizdi Ájiniyaz atındağı NMPI Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası
«Türkiy xalıqlar folklorı hám ádebiyatı tariyxı izertleniwiniń áhmiyetli máseleleri»
atamasındağı Qaraqalpaqstan Respublikasına xızmet kórsetken ilim ğayratkeri,
filologiya ilimleriniń doktorı, professor Ábdısait Paxratdinovtıń tuwılǵanınıń 90
jullıǵına baǵıshlanıp ótkeriletuǵın online xalıqaralıq ilimiy-teoriyalıq
konferenciyaǵa mirát etedi.*

*Konferenciya 18-áprel kúni saat 10⁰⁰ de NMPI bas binasınıń kishi
májilisler zalında ZOOM arqalı online túrinde baslanadı.*

Konferenciya bas moderatori:

S.S.Kazaxbaev - Ájiniyaz atındağı NMPI qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası baslıǵı
w.w.a., filologiya ilimleriniń doktorı, docent.

Konferenciya shólkemlestiriwshileri:

M.D. Bekbergenova - Ájiniyaz atındağı NMPI qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası,
filologiya ilimleriniń kandidatu, docent;

Z.K.Ktaybekova - Ájiniyaz atındağı NMPI qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası,
filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD);

A.S.Jaqshılıqova - Ájiniyaz atındağı NMPI qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası,
tayanış doktorant.

Plenarlıq májilis

I. 1. Kiris sóz.

Otemuratov B.P. - Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutu rektori, fizika-matematika ilimleri doktori.

II. BAYANATLAR

2.1. Краткий обзор работ каракалпакских учёных-филологов последних лет

Низами Мамедов Тагисой - доктор филологических наук, профессор Бакинского славянского университета, Азербайджан, Баку;

2.2. Современное состояние перевода татарской литературы на тюркские языки

Сайфулина Флера Сагитовна – доктор филологических наук, профессор, Институт филологии и межкультурной коммуникации КФУ, Россия, Татарстан, г. Казань;

2.3. Әдеби байланыс тарихи тамырластық пен мәдени – рухани сабақтастық (Қазақ қарақалпақ халықтарының талайғы тарихы мен даму үрдістері)

Рақымжан Тұрысбек- филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті. Қазақстан, Астана;

2.4. İDİL BULGAR VE ÇUVAŞ TÜRKÇELERİNDE SIRA SAYISI YAPIMI

Prof. Dr. Ercan ALKAYA - Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, Elazığ/TÜRKİYE;

2.5. TÜRKÇE 5. SINIF DERS KİTABINDAKİ DEYİMLERİN İNCELENMESİ

DOÇ. DR. MEHMET ÖZEREN - Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, Elazığ;

DOÇ. DR. S.KAAN YALÇIN - Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, Elazığ;

2.6. SÜREKLİLEŞME KAVRAMI VE KUZEYDOĞU GRUBU TÜRK LEHÇELERİNDE SÜREKLİLEŞME

Arş. Gör. Dr. Veysel İbrahim KARACA - Fırat Üniversitesi Elazığ/Türkiye;

2.7.Түркі халықтары әдебиеті тарихын дәуірлеудің теориялық – әдіснамалық негіздері

Қайырбек Кеменгер - Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті қазақ әдебиеті кафедрасының меңгерушісі, филология ғылымдарының кандидаты, доцент. Қазақстан, Астана.

2.8. Ұлттық сипатты білім берудегі форсайт және болашақ технологиялары

Жеткізгенова Әлия Түгелбайқызы - филология ғылымдарының кандидаты, С.Сейфуллин атындағы КазАТЗУ, Қазақстан, Астана;

2.9. Тілдер тоғысындағы рухани-мәдени көрініс

Тоқсанбаева Тілектес Жанабергенқызы - филология ғылымдарының кандидаты, доцент, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті, Қазақстан, Астана;

2.10. Қарақалпақ дәстанларында айдар шаш пенен байланысly исенім ырымлар

Палымбетов Камалбай Сәрсенбаевич – филология илимлері докторы, доцент, ӨзРИАҚҚБ Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеу институты, Қарақалпақстан, Нөкіс қаласы;

2.11.Ә.Әжиниязов поэзиясында «лирикалық мен» трагедиясы анализі

Бекбергенова Зияда Утеповна – филология илимлері докторы, профессор, ӨзРИАҚҚБ Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеу институты, Қарақалпақстан, Нөкіс қаласы;

2.12. Фразеологизмлер семантикасында эмоциональ-экспрессивлік мәнілердің билдирилиуі

Пирниязова Алима Қудияровна – филология илимлері докторы, доцент, Әжинияз атындағы Нөкіс мәмлекетлік педагогикалық институты Қарақалпақ тили кафедрасы, Қарақалпақстан, Нөкіс қаласы;

2.13. Ә.Пахратдиновтың дәретиушилигин үйрениуі

Юсунов Қонысбай – педагогика илимлері докторы, доцент, Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлік университети, Қарақалпақстан, Нөкіс қаласы;

2.14. Ә.Пахратдинов – қарақалпақ Ояныу дәуири әдебиятының изертлеушиси

Давлетов Барлықбай Абдимуратович – филология илимлері кандидаты, доцент, Әжинияз атындағы Нөкіс мәмлекетлік педагогикалық институты Түркий тиллер факультети деканы, Қарақалпақстан, Нөкіс қаласы;

2.15. Жәхән әдебияты тарийхындағы типологиялық байланыслар

Бекбергенова Мария Досбергеновна – филология илимлері кандидаты, доцент, Әжинияз атындағы Нөкіс мәмлекетлік педагогикалық институты Қарақалпақ әдебияты кафедрасы, Қарақалпақстан, Нөкіс қаласы;

2.16. Қарақалпақстанда қазақ тілінің туыстас тілдер мен байланысы

Қуттымуратова Ырысты Абдирахмановна – филология илимлері бойынша философия докторы (PhD), доцент, Әжинияз атындағы Нөкіс мәмлекетлік педагогикалық институты Қазақ тили хәм әдебияты кафедрасы баслығы, Қарақалпақстан, Нөкіс қаласы;

2.17. Қарақалпақстандағы қазақ ақын-жыраулары шығармаларында тарихи тақырыптың жырлануы

Төрткүлбаева Турсынай Абдигазиевна – филология илимдери бойынша философия докторы (PhD), доцент, Әжинияз атындағы Нөкіс мемлекеттік педагогикалық институты Қазақ тили хәм әдебияты кафедрасы, Қарақалпақстан, Нөкіс қаласы;

2.18. Эпикалық шығармалардағы ономастикалық атаулар

Сариева Жанар Шаймерденовна – қазақ тили мен әдебиеті пәні мұғаллімі Сәкен Сейфуллин атындағы орта мектебі, Қазақстан, Астана;

Бостаева Дамира Уалихановна – қазақ тили мен әдебиеті пәні мұғаллімі Ахмет Байтұрсынұлы атындағы гимназия, Қазақстан, Астана;

2.19. Особенности симулякра в художественной литературе

Сарсембаева Сымбат Армановна – Евразийский национальный университет имени Л. Н. Гумилева, Казахстан, г. Астана, докторант 3-го курса;

Сайфулина Флера Сагитовна - доктор филологических наук, профессор Казанский (Приволжский) федеральный университет, Россия, Республика Татарстан, г. Казань;

2.20. “Манас” эпосундағы кырығыздын улуттук-биримдик идеологиясы

Исмаилова Самара Жумабековна – Б.Сыдыков атындағы Кыргыз - Өзбек эл аралык университети, Ош, Кыргыз Республикасы;

2.21. Маңғыстау жыраулары шығармашылығындағы "бейбітшілік" концептісінің заттық-мәдени лексика арқылы берілу және Қашаған жырау поэтикалық тіліндегі материалдық-мәдени лексика

Сарсенова Асемжан Мырзабекқызы - Есенов университеті «Қазақ филологиясы» кафедрасының магистранты, Қазақстан Республикасы, Ақтау қаласы;

2.22. Изучение норм устной речи казахского языка

Куватбаева Журсин Бокенбаевна - магистрант Каспийского университета технологий и инжиниринга имени Ш.Есенова; Казахстан г.Ақтау;

2.23. Ақын Светқали Нуржанның «Хан кегі» дастанындағы прецедентті феномендердің ерекшелігі

Мұхамбетова Жаңылсын Испандиярқызы - магистрант Каспийского университета технологий и инжиниринга имени Ш.Есенова; Казахстан г.Ақтау;

2.24. Ғабдолла Тоқайдың поэтикалық отаны

Ибрагимова М.Б. – магистрант, Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті, Ақтау қаласы, Қазақстан;

2.25. М.Әуезовтың «Абай жолы» романындағы этнофразеологизмдердің лингвомәдени сипаты

Адилова Гүлшат Ағытаевна - филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), доцент, Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети, Қарақалпақстан, Нөкис қаласы;

Давлетов Асқар Абжанович - Лингвистика қәнигелиги 2-курс магистранты, Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети, Қарақалпақстан, Нөкис қаласы;

2.26. Mahmud Kashgari is the first comparative typologist in the history of linguistics

Tursunova M.T. - Master Student, Leel 1, Uzbekistan national University, the faculty of foreign languages.

SEKCIYA MÁJILISLERI

I SEKCIYA

ÁDEBIYATTANÍW

Moderator – Bekbergenova M.D. – f.i.k.,doc.

2023-jil 19-aprel, saat 10:00 -13:00

NMPI 4-bina

1. Berdaqnı tariyxıy-epikalıq shıǵarmaları Ğárezsizlik dáwirinde

Utambetova A.J. – filologiya ilimleriniń kandidatı, docent, Ózbekstan Respublikası İlimler akademiyası Qaraqalpaqstan bólimi Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilim-izertlew institutı, Qaraqalpaqstan;

2. И.Юсупов дәретийүшилигинде улыўмаинсанийлық темасының сәўлелениўи

Мамбетов Қ.П. – филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), докторант, Әжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты;

3.XIX ásirdegi qaraqalpaq lirikasında qaharman obrazın ashıwda ideyalıq-estetikalıq qásiyetlerdiń sintezi (Kúnxoja shayır shıǵarmaları mısasında)

Matekeev S.T.– filologiya ilimleri kandidatı, docent. QR Pedagoglardı jańa metodikalargá úyretiw milliy orayı;

4. Лирикалық шығарма қурылысында көркем сөз типлери

Тлеуниязова Г. - филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), доцент. Өзбекстан Илимлер академиясы Қарақалпақстан бөлими Қарақалпақ гumanitar илимлер илим-изертлеў институты;

5. Теңелбай Сársenbaev poeziyasında inversiyaniń kórkemlik xizmeti

Tleuniyazova G. – filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD), docent, Ózbekstan İlimler akademiyası Qaraqalpaqstan bólimi Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilim-izertlew institutı;

Matmuratova R. – filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD), Ájiniyaz atındaғы Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı Gumanitar hám jámiyetlik pánlerdi aralıqtan oqıtıw kafedrasınıń oqıtıwshısı;

6. Кең тематикадағы терең didaktika (X.Saparov dóretiwshiligi mısasında)

Bawatdinova S. - filologiya ilimleriniń kandidati, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası docenti;

Arzimova A. - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

7. Қарақалпақ әдебиятында шешенлик өнериниң раўажланыўы

Матимов Қ.Г. - филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), Әжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты

8. Т.Жумамуратовтың шығармаларында ертеклик мотивлер, сюжетлер

Отениязов П.Ж. – филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), үлкен илимий хызметкер, Өзбекстан Илимлер академиясы Қарақалпақстан Бөлими, Қарақалпақ гуманитар илимлер илим изертлеў институты;

9. Jaziwshı shıǵarmalarınıń tili individualıq hám stillik ózgesheligi sıpatında (G.Esemuratova shıǵarmaları mısahında)

Turimbetov Bayrambay -Qaraqalpaqstan Respublikası pedagoglardı jańa metodikalargá úyretiw milliy orayı;

10. И.Юсупов лирикаларында дәстүрий хәм жеке авторлық метафоралар

Отепбергенова Г. – ассистент оқытыўшы Өзбекстан мәмлекетлик көркем өнер хәм мәденият институты Нөкис филиалы;

11. Ә.Әжиниязов дөретиўшилигинде дидактикалық лирика

Отарова Т. - Қарақалпақ гуманитар илимлери илим изертлеў институты;

12. Т.Сейтжанов поэмаларында эпсаналық сюжетлер

Сарсенбаева А.К. - киши илимий хызметкер, ӨзРИАҚҚб Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеў институты, Нөкис қаласы;

13. Uzaqbay Pirjanov poeziyasında qaytalaw hám oniń túrleri

Bawetdinov M.K. - tayanış doktorant, Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, Nókis qalası;

14. Tálimsiz tárbiya, tárbiyasız tálim joq

Qaуpanova Oringúl - Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyat institutı Nókis filialı;

15. Қарақалпақ әдебиятында көркем-хүжетли шығармалардың пайда болыўы

Жәримбетова Т.Қ. - таяныш докторант ӨзРИАҚҚб Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеў институты, Нөкис қаласы;

16. Saǵınbay Ibragimov lirikasında folklorlıq obrazlar

Satbaev A.B. – tayanış doktorant Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti;

17. Á.Paxratdinovtıń povestlerinde sheberlik máselesi

Sarsenbaev Qonısbay- tayanış doktorant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

18. Жазыўшы Узақбай Пиржановтың гүрриңлеринде шеберлик мәселеси

Бекбергенова А.У.- ӨЗРИАҚҚБ Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеу институты, Нөкис қаласы;

19. I.Yusupovtń epikalıq shıǵarmalarında romantikalıq motivtń qollanılıw sheberligi

Qudiyarova Rıslıxan – magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

20. T.Seytjanov tórtlikleriniń ideyalıq – tematikalıq baǵdarları

Kırkbaeva Umida - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

21. Dramalıq shıǵarmalarda afishanıń kompoziciyalıq xızmeti

Bazarbaeva J.J. - magistrant, Qaraqalpaq mámleketlik universiteti;

22.T.Qabulovtń lirikalıq qaharmanında watan sezimleriniń korinisi

Jiyenbaeva Perizat - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

23. Abay poeziyasınıń ózgesheligi

Janızakova Parwaz - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

24. Muxtar Awezovtń prozalıq shıǵarmalarınıń kórkemligi

Jańabergenova Nasiba - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

25.M.Nızanov shıǵarmalarınıń ideya-tematikalıq ózgesheligi

Gayıpnazarova Sarbinaz - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

26. Sabit Muxanov “Botakóz” romanında qaharman xarakterin jaratıwda dialogtń xızmeti

Dosbergenova Báhárgúl - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

27. Keńesbay Karimov poeziyasında teńewlerdiń kórkemlik xızmeti

Aralbaeva Q.B. - Berdaq atındaǵı QMU, Ádebiyattanıw: qaraqalpaq ádebiyatı 2-kurs magistrantı;

28.Tólepbergen Qayıpbergenovtń dóretiwshiliginde tubalawshılıq haqıyqatlıǵınıń ózgeshelikleri

Yusupova Ayım - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

29.X. Сапаров поэзиясының өзгешелиги

Арзымова А. - НМПИ МШТ қәнигелигиниң 2-басқыш магистранты;

30.Бердақ шайырдың «Айдос баба» дәстанлық шығармасының әҳмийети

Пахратдинова С.К.- magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

31.Бердақтың дәстанлық шығармалары хаққында айырым мәселелер

Пахратдинова С.К.- magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

32.Общая характеристика мемуарно – автобиографической прозы

Сарсенбаева А.К. – магистрант 2 курса, Нукусский государственный педагогический институт имени Ажинияза;

33. Теңелбай Сársенбаев poeziyasında lirikalıq janrlardıń kórkemlik ózgeshelikleri

Djangabaeva H. - QMU, Ádebiyattanıw: qaraqalpaq ádebiyatı 2-kurs magistrantı;

34. Драматург К.Алламбергеновтың «Қырық қыз» драмасының идеясы, көркемлігі хәм образлар жаратыў шеберлігі

Абатова Айша – магистрант, Әжинияз атындағы Нөкіс мәмлекетлик педагогикалық институты;

35. Abay - qazaq xalqınıń klassik shayır

Janzakova Parwaz - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

36. Ajiniyaz Qosıbay ulınıń “Bozataw” shıǵarmasınıń janrlıq ózgesheligi

Artikova Dilnaza - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

37. Xalıq shayırları dóretiwshiliginiń izertleniwi

Durisberganova M.Á. - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

38. XX әсирдиң ақыры XXI әсирдиң басындағы қарақалпақ балалар поэзиясындағы дидактикалық қосықлар

Атабаева Ерқинай - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

39. The place of the lyrical genre in Karakalpak literature

Otarbaeva F.M. - 1st year master's degree Nukus State Pedagogical Institute named after Ajiniyaz, Nukus, Republic of Karakalpakstan;

40. G.Esemuratova shıǵarmalarında qaraqalpaq xalıq oınlarınıń súwretleniwi

Qazaqbaeva A.S. - Ájiniyaz atındaǵı NMPI Turkiy tiller fakulteti, qaraqalpaq tili hám ádebiyatı tálim bagdarı 3 b kurs studentı.

II SEKCIYA

FOLKLORTANÍW

Moderator – Kazaxbaev S.S. – f.i.d., docent

2023-jil 19-aprel, saat 10:00 -13:00

NMPI 4-bina

1. Vamberi miynetlerinde «Yusup-Axmet» dástanı haqqında

Jaksimova.U.J. - filologiya ilimleri kandidatı, Muhammed al-Xorezmiy atındaǵı TITU NF, Nókis qalası;

2. «Хурлиқа-Хамра» дәстанының қәлиплесиўи, көркемлігі хәм қахарманлар образының сәўлелениўи

Есебаев М.М. - филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), үлкен оқытыўшы, Әжинияз атындағы Нөкіс мәмлекетлик педагогикалық институты Қарақалпақ әдебияты кафедрасы;

3. "Alpomish" dostoni o'zbek-qoraqalpoq versiyalarida dushmanning sodiq do'stga aylanish motivi

Allambergenova N.G.- filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti o'zbek adabiyoti kafedrası;

4.Қарақалпақ ертекшилері хэм олардың дөретиўшилиги

Өтениязов П.Ж. – филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), үлкен илимий хызметкер, Өзбекстан Илимлер академиясы Қарақалпақстан Бөлими, Қарақалпақ гуманитар илимлер илим изертлеў институты, Нөкис қаласы;

5.Халық ертеклериниң пайда болыў дереклери

Өтениязов П.Ж. – филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), үлкен илимий хызметкер, Өзбекстан Илимлер академиясы Қарақалпақстан Бөлими, Қарақалпақ гуманитар илимлер илим изертлеў институты, Нөкис қаласы;

Исаков Р.У. – таяныш докторант, Өзбекстан Илимлер академиясы Қарақалпақстан Бөлими, Қарақалпақ гуманитар илимлер илим изертлеў институты;

6. Оуып-завық qosıqlarınıń qalıplesiwi hám rawajlanıwı

Biysenbaev Q. – tayanısh doktorant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

7.“Ер Зийўар” дәстанында Қурбанбай жыраўдың индивидуальлық шеберлиги

Бекбергенава А.У. - ӨЗРИАҚҚБ Гуманитар илимлер илим-изертлеў институты, Нөкис қаласы;

8.Қарақалпақ фольклорында «Бет ашар» жанры, жанрлық өзгешелиги

Бекбергенава А. - магистрант Әжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты;

9.Bet ashar janrınıń syujetlik kompoziciyalıq ózgeshelikleri

Bekbergenova A.- magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

10.“Gúlnáhár” dástanı

Kuralbayeva G.Y. – magistrant Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, Nókis qalası;

11.Juwap aytıslarında jumbaqlardı qollanıwdıń kórkemlik ózgeshelikleri

Bazarbaeva Biybinaz - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

12. «Alpamis» dástanındaǵı obrazlar sisteması

Absametova Ayzada - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

13. Фольклортаныў илиминиң пайда болыў дереклери

Даўытова Гүлзада - magistrant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı;

III SEKCIYA TIL BILIMI

Moderator – Pirniyazova A.K. – f.i.d., docent

2023-jil 19-aprel, saat 10:00 -13:00

NMPI 4-bina

1.Басқа тағатуғын «Жыға» тағыншақ бұйымы атамасы хаққында

Зайрова Қ.М. – – филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), үлкен оқытыўшы, Бердақ атындағы ҚМУ, Нөкис қаласы;

2. Т.Қайыпbergenovтің «Қарақалпақ дәстаны» trilogiyasında áskeriy islerge baylanıshı tariyxıy sózlerdiń qollanılıwı

Таһирbergenov J.Ó. - filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), Berdaq atındaғы Qaraqalpaq mámleketlik universiteti;

Malikova E.N. - 2-kurs magistrant, Berdaq atındaғы Qaraqalpaq mámleketlik universiteti;

3. Qaraqalpaq tiliniń túsendirme sózliginde somatikalıq (Sırtqı dene músheleri) frazeologizmlerdiń beriliwi

Shinnazarova S.J. - filologiya ilimleriniń kandidati, docent, Ájiniyaz atındaғы Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti;

4. Qaraqalpaq tiliniń túsendirme sózliginde somatikalıq (Ishki dene músheleri) frazeologizmlerdiń beriliwi

Shinnazarova S.J. - filologiya ilimleriniń kandidati, docent, Ájiniyaz atındaғы Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti;

5.«Ғәрип-ашық» ашықлық дәстанында антропонимлердин қолланылыўы

Абдуллаева З.С. -Бердақ атындағы ҚМУ Фольклористика хәм диалектология қәнигелигиниң 2- басқыш магистранты;

6.«Ғәрип-ашық» ашықлық дәстанында ойконимлердин қолланылыўы

Абдуллаева З.С. -Бердақ атындағы ҚМУ Фольклористика хәм диалектология қәнигелигиниң 2- басқыш магистранты;

7. Tólepbergen Qayıpbergenov shıǵarmalarında somatikalıq frazeologizmlerdiń stillik qollanılıwı

Dawletmuratova Z.U. - Berdaq atındaғы QMU Qaraqalpaq til bilimi kafedrası docenti, filologiya ilimleriniń kandidati;

Ayapova T.P.- Berdaq atındaғы QMU Lingvistika (Qaraqalpaq tili) qánigeligi 2-basqısh magistrantı;

8. «Имхан» дәстанының лексикасында түркий tillerine ортақ sózler

Serjanova Ziyadaxan – magistrant Qaraqalpaq mámleketlik universiteti;

9. Сес арттырылыўы менен байланыслы коннотатив мәни (Ш.Сейтов шығармалары мысалында)

Саденова Г.П. - Қарақалпақ мәмлекетлик университети;

10.«Yusip-Ziliyxa» дәстанында troplardıń qollanılıwı

Aytjanov Aymurat – magistrant Ájiniyaz atındaғы Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti;

11. Тахтакөпир районындағы тарийхый орынлардың атамалары

Серикбаева А.С. - Қарақалпақ мәмлекетлик университети, Нөкис қаласы;

12. Qaraqalpaq tilinde teñewlerdiñ stillik qollanılıwı

Rasbergenova Bibinazayım- Ájiniyaz atındaǵı NMPI Túrkiy tiller fakulteti, Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı tálim baǵdarı 3-kurs studentı;

13.Kórkem shıǵarmalarda evfemizlerdiñ qollanılıwı

Tolibayeva Ulmeken Tolibay qızı - Ájiniyaz atındaǵı NMPI Túrkiy tilleri fakulteti 4-kurs studentı;

14. «Sháriyar» dástanında qollanılǵan antroponimler

Úkibaeva J. T. – Ájiniyaz atındaǵı NMPI, Túrkiy tilleri fakulteti 4-kurs studentı;

15.Kórkem tekste laqaplardıñ fonostilistikaliq ózgeshelikleri

Jiemuratova Feruza - Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti Lingvistika: Qaraqalpaq tili tálim baǵdarı 2-kurs magistrantı;

16.Klassik shayırlar shıǵarmalarındaǵı frazeologizmlerdiñ leksika-semantikalıq túrleri

Bekbosinova Zamira - magistrant, Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti;

17. И.Юсупов лирикаларында дәстүрий хәм жеке авторлық метафоралар

Отенбергенова Г. – ассистент оқытыўшы Ўзбекстан мәмлекетлик көркем өнер хәм мәденият институты Нөкис филиалы;

18. Sh. Seyitovtıñ “Xalqabad” romanında qollanılǵan kásiplik sózler

R.Orazımbetova - Qaraqalpaq mámleketlik universiteti magistrantı;

19. Reñ bildiriwshi kelbetliklerdiñ dáreje formalarınıñ qollanılıwı

Sankibaeva R.- QMU, Qaraqalpaq til bilimi kafedrasınıñ erkin izleniwshisi;

IV SEKCIYA

TÚRKIY XALÍQLAR KONTEKSTINDE ÁDEBIYAT HÁM FOLKLOR

Moderator – Quttımuratova Í.A. – f.i.f.d.(PhD),.doc.

2023-jil 19-aprel, saat 10:00 -13:00

NMPI 4-bina

1.Библиотечно-информационное обслуживание: тенденции развития

Бектурсинова Г.Ж. -преподаватель кафедры культуры и библиотечной деятельности Нукусского филиала Узбекского государственного института искусств и культуры;

2.Formation of research competences of bachelories in library and information activities

Bektursinova G. J. -teacher of the department of culture and library activities of the Nukus branch of the Uzbek State Institute of Arts and Culture;

3. Роль учреждения культуры в воспитании детей и подростков

Аймурзаев А.Б. - Нукусский филиал ГИИКУЗ, г. Нукус;

4.Кластеры в сфере искусств культуры

Аймурзаев А.Б.- Нукусский филиал ГИИКУЗ, г. Нукус;

5.Шешенлик өнеринде импровизация кубылысы

Матимов Қ.Г. - филология илимлари бойынша философия докторы (PhD)
Әжинияз атындағы Нөкис мемлекетлик педагогикалык институты;

6. Новые тенденции развития информационно-библиотечной деятельности в системе образования.

Утениязова С.К. - Нукусский филиал ГИИКУЗ, г. Нукус;

7.Ullı enciklopedist alım Ábiw Áliy ibn Sinanıń jáhán civilizaciyasına qosqan úlesi hám onıń ilimiy miyrasın úyreniw

Mambetnazarov M.K. - Ájiniyaz atındaǵı NMPI Akademiyalıq liceyi 2-basqısh talabası;

8. Xoja Axmet Yassawiy hikmetleriniń jaslar tárbiyasındaǵı áhmiyeti

Erlepesova D. - Ájiniyaz atındaǵı NMPI Akademiyalıq liceyi;

Mambetnazarov M. - Ájiniyaz atındaǵı NMPI Akademiyalıq liceyi;

9. Бердақ шығармаларында халық аўызеки хэм диний көркем дөретиўшиликтиң диалектикалык уйғынлықта көрсетилиўи

Ерназарова С.К. - НМПИ Миллий идея, руўхыйлық тийкарлары хэм хуқық тәлими кафедрасы оқытыўшысы;

10.Давлат хизматини тартибга солишда ривожланган хорижий мамлакатлар тажрибаси

Қутыбаева Е. –Қорақалпоқ давлат университети профессори;

Зайтов С. - Қорақалпоқ давлат университети магистранти;

V SEKSIYA

Á. PAHRATDINOVTIŃ MIYRASLARIN ÚYRENIWDIŃ ÁHMIYETLI MÁSELELERI

Moderator – Palimbetov K.S. – f.i.d., docent

2023-jil 19-aprel, saat 10:00 -13:00

NMPI 4-bina

1. Профессор Әбдисайыт Пахратдиновтың – қарақалпақ фольклорын изертлеўдеги хызметлери

Палымбетов К.С. – филология илимлари докторы, доцент, ӨзРИАҚҚБ Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеў институты;

2. Тынып-тыншымас алым, устаз-педагог еди...

Бекбергенова З.У. - филология илимлари докторы, профессор, ӨзРИАҚҚБ Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеў институты;

3.Профессор Әбдисайыт Пахратдинов Бердақ шайыр дөретиўшилигиниң жанкүйери хэм тынымсыз изертлеўшилериниң бири

Есебаев М.М. - филология илимлари бойынша философия докторы (PhD), үлкен оқытыўшы, Әжинияз атындағы Нөкис мемлекетлик педагогикалык институты қарақалпақ әдебияты кафедрасы;

4. Бердақтаныўшы илимпаз, жазыўшы Ә.Пахратдинов

Утамбетова А.Ж.- филология илимлериниң кандидаты, доцент, Өзбекстан Республикасы Илимлер академиясы Қарақалпақстан бөлими Қарақалпақ гуманитар Илимлер илим-изертлеў институты Қарақалпақ әдебияты бөлиминиң үлкен илимий хызметкери;

5.Әбдисайыт Пахратдинов - Бердақтаныў илиминиң изертлеўшиси

Палымов Ф.Н. – илимий хызметкер, ӨзРИАҚҚБ Қарақалпақ гуманитар илимлер илим-изертлеу институты;

6. Ө.Пахратдинов гүрриңлериниң тематикасы

Ктайбекова З.К. - филология илимлери бойынша философия докторы (PhD), үлкен оқытыўшы, Әжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты қарақалпақ әдебияты кафедрасы;

7. Á.Paxratdinovtiń "Ómir hám ájel arasında" povestiniń syjeti

Jamalova Flora- Ájiniyaz atındaǵı NMPI, Qaraqalpaq tili ham ádebiyatı tálim baǵdarı 3-kurs studentı.

VI SEKCIYA

FILOLOGIYA PÁNLERIN OQÍTÍW HÁM ÚYRENIWDIŃ METODIKASI HÁM Á.PAXRATDINOVTIŃ ILIMIY – PEDAGOGIKALÍQ XÍZMETI

Moderator – Yusupov Q. – p.i.d., docent

2023-jil 19-aprel, saat 10:00 -13:00

NMPI 4-bina

1. Ө.Пахратдиновтың илимий-педагогикалық хэм методикалық мийнетлериниң бүгинги күндеги әхмийети

Казахбаев С.С. – филология илимлериниң докторы, доцент, Әжинияз атындағы Нөкис мәмлекетлик педагогикалық институты қарақалпақ әдебияты кафедрасы баслығы ў.ў.а.;

2. O'quvchilarning kreativ kompetentlikini shakllantirish mezonlari

Maxamatdinov Shaxabatdin.- O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali;

Urazbayev Islom - O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali;

3. Qaraqalpaq ádebiyatı sabagında mashqalalı oqıtıwdıń abzallığı

Jaksimova.U.J. - filologiya ilimleri kandidati, Muhammed al-Xorezmiy atındaǵı TITU NF, Nókis qalası;

4. Effectiveness of elicitation in teaching English and literature to high-level learners

Jurayeva Sarvinoz Xayrulla qizi- National university of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek Faculty of foreign philology Specialty of foreign language and literature The first year of student in Master's degree;

5. Tálim mámleketlik emes tillerde oqıtılatuǵın klaslarda ádebiy materiallardı oqıtıw metodikasınıń izertleniwi

Mambetova G.A. - tayanış doktorant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti;

6. Tálim basqa tillerde alıp barılatuǵın klaslarda qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwdıń áhmiyetli máseleleri

Mambetova G.A. - tayanış doktorant, Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti.

III. SHÍGÍP SÓYLEWLER

3.1. Pikirler, usınıslar

IV. KÓRKEM BÓLIM